

L'EDUCACIÓ ÉS EL FUTUR

Sabies que les desigualtats de gènere provoquen que les dones refugiades tinguin la meitat de possibilitats de cursar l'educació secundària que els seus companys de sexe masculí?

Ahora les toca a ellas (UNHCR, 2021), un informe d'ACNUR, l'Agència de la ONU per als Refugiats, revela que les **xiquetes refugiades** en edat de rebre educació secundària tenen la **meitat de possibilitats d'inscriure's a l'escola** que els seus companys de sexe masculí, a pesar de representar la meitat de la població refugiada en edat escolar.

Aquest informe evidencia com els **costums socioculturals** i les carències en les estructures, com la falta de **serveis higiènics i subministraments sanitaris apropiats**, sovint imposen que els xiquets tinguin prioritats sobre les xiquetes en l'accés a les escoles. D'acord amb el Banc Mundial (Banco Mundial, 2005), la **menstruació** provoca que les **dones adolescents a l'Àfrica subsahariana perden quatre dies de classe cada quatre setmanes**, fet que suposa una pèrdua d'entre un 10% i un 20% del temps d'escolarització.

Per a les xiquetes refugiades l'educació és una **eina de protecció**, redueix la vulnerabilitat a l'explotació, la violència sexual i de gènere, els embarassos en l'adolescència i els matrimonis infantils. Segons la UNESCO (UNESCO, 2014), si totes les xiquetes acabaren els estudis d'educació primària, els matrimonis infantils descendrien un 14% i si finalitzaren la secundària, un 64%. Així mateix, les morts infantils causades per diarrea, malària i pneumònia es desplomarien. Per exemple, les morts per diarrea, que representen la tercera causa més freqüent de mortalitat infantil, es reduirien un 8% si totes les mares completaren l'educació primària i, un 30%, si acabaren la secundària (UNESCO, 2013).

L'educació és també una **eina d'empoderament**. A mesura que les dones progressen més en els seus estudis, desenvolupen més habilitats de lideratge, emprenedoria, autosuficiència i resiliència. Investigacions de la UNESCO mostren que un any més a l'escola pot suposar un increment d'un 20% en els guanys d'una dona (UNESCO, 2011).

Bibliografia

- UNHCR. (2021). *Ahora les toca a ellas*.
- UNHCR (2020) *Informe Tendencias Globales*.
- UNESCO. (2014). *Informe de seguimiento de la educación para todos en el mundo*.
- UNESCO. (2013). *La educación transforma la vida*.
- UNESCO. (2011). *La educación sí importa - Hacia el cumplimiento de los ODM*.
- Banco Mundial. (2005). *Instrumentos sobre higiene, saneamiento y agua en las escuelas*.

JOC KAHOOT

Com fomentaries l'accés de dones i xiquetes refugiades a l'educació?

- Contractar més professores tant en les comunitats d'acolliment com entre la població refugiada, perquè adquirisquen més protagonisme en el sector i servisquen d'exemple per a les noves generacions.
- Assegurar que el camí al col·legi no siga llarg ni perillós i que els centres escolars disposen de serveis higiènics i subministraments sanitaris apropiats per a les dones.
- Emprendre mesures per a prevenir i mitigar l'abús, l'assetjament i la violència.
- Totes

EDUCACIÓ INCLUSIVA EN LES SOCIETATS D'ACOLLIMENT

Més inclusió, més educació

L'educació té un paper clau per a l'erradicació de la pobresa i de les desigualtats: és el factor que permet la mobilitat social i econòmica de les persones, essencial per al desenvolupament individual i col·lectiu (Organización de las Naciones Unidas, 2016, p.1).

No obstant això, fins i tot després d'haver aconseguit múltiples progressos, continuen existint col·lectius amb més dificultats pel que fa a l'accés a l'educació: les **dones**, les **xiquetes** i les **persones amb diversitat funcional** en són tres. En conseqüència, les discriminacions de gènere i per diversitat funcional, tant en l'educació primària com en la secundària, comporten a una falta de capacitació que es tradueix en falta d'oportunitats per a accedir al mercat del treball (Organización de las Naciones Unidas, 2016, p.2).

Entre les persones refugiades, sens dubte, cal destacar la dificultat que tenen i que sempre han tingut xiquetes i dones en l'accés a l'educació, factor fonamental per a establir la seua vida, superar els seus traumes i arribar a un canvi social. Per tot això, ACNUR va elaborar diverses activitats i tasques per a així poder incrementar l'**apoderament** i les aptituds de lideratge, la qual cosa va desencadenar en una presa de consciència d'aquestes persones cap als seus drets i la seua capacitat de reclamar-los (ACNUR, 2020, p.26) (ACNUR, 2021).

L'educació ha de ser inclusiva tant per a les xiquetes com per a persones amb diversitat funcional: de fet, si ja les xiquetes i els xiquets refugiats i desplaçats tenen un difícil accés a l'educació, les persones amb diversitat funcional han d'enfrontar-se a un obstacle encara més gran.

Una possible solució, que ACNUR ja va posar en pràctica, és l'oferiment d'una educació amb assistència remota, ajudes econòmiques i mitjans alternatius per a un aprenentatge adaptat perquè, d'acord amb el lema de l'Agenda 2030, **ningú es quede arrere** (ACNUR, 2020, p.193).

Una altra mesura que cal posar en pràctica per a una educació més inclusiva és, sens dubte, la d'adaptar les estructures amb instal·lacions d'aigua, sanejament i higiene perquè totes i tots puguin accedir-hi, com també les sales de professorat, el gimnàs i el pati, que haurien de ser més accessibles. (ACNUR, 2020, p.195)

Bibliografia:

ACNUR. (2020). *Informe Global 2020*. Autor. <https://www.acnur.org/6178a8114>

EACNUR. (2021). *No dejemos a nadie atrás. El asilo y la agenda 2030*. Autor. https://www.observatoridelrefugi.org/wp-content/uploads/Guia_No-dejemos-a-nadie-atras_CAS.pdf

ACNUR. (2021, septiembre). *La importancia de la educación para las niñas y mujeres refugiadas*. Autor. <https://eacnur.org/es/actualidad/noticias/historias-de-vida/educacion-ninas-mujeres-refugiadas>

Organización de las Naciones Unidas. (2016). *Educación de calidad: por qué es importante*. Autor. https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/wp-content/uploads/sites/3/2016/10/4_Spanish_Why_it_Matters.pdf

JOC KAHOOT

ACNUR estima que les persones amb diversitat funcional que han sigut desplaçades amb la força són...

- a) 5 milions
- b) 7 milions
- c) 9 milions
- d) 12 milions

MITJANS DE VIDA I INCLUSIÓ ECONÒMICA

Sabies que al voltant del 50% dels països d'asil no permeten treballar a les persones refugiades?

Les persones refugiades es veuen exposades a situacions de precarietat i de pobresa, sense cap font d'ingressos. Per això, és fonamental garantir l'oportunitat d'accedir a una feina que els permeta aconseguir un cert grau d'autonomia i d'independència econòmica. L'Objectiu 8 de l'Agenda de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides per al 2030 promou el creixement econòmic, sostingut, sostenible i inclusiu, la plena ocupació, productiva i decent per a totes les persones, entre les quals s'inclouen les persones refugiades. Tot i això, segons ACNUR "a les persones refugiades no se'ls permet treballar en aproximadament el 50% dels països d'asil i, fins i tot quan se'ls atorga el dret legal per treballar, diversos obstacles sovint dificulten l'accés de facto a la feina". També s'enfronten a nombroses barreres a l'hora d'accedir al mercat laboral com ara "preocupacions polítiques i econòmiques, estructures del mercat laboral als països d'acollida, discriminació i xenofòbia, recursos i habilitats limitades, tarifes exorbitants per obtenir permisos" (ACNUR). Aquestes barreres augmenten la probabilitat d'acabar treballant en l'economia informal, augmentant així el risc d'explotació, discriminació, detenció i altres abusos. Tot això, a més, suposa per a les persones refugiades taxes de desocupació més elevades que la població del país de destí, salaris precaris i períodes de desocupació més elevats, situació que empitjora en el cas de les dones i les xiquetes.

Les dones es veuen abocades principalment a l'àmbit domèstic, que en molts casos no constitueix una feina remunerada i que els limita a l'hora de cercar oportunitats econòmiques. Això les fa més vulnerables a l'explotació (laboral i sexual) per tal de tractar d'aconseguir ingressos amb què subsistir. Suposa també un risc per als infants al seu càrrec ja que augmenta la probabilitat que facen feines a edats primerenques.

La discriminació de gènere, per tant, suposa que les dones tinguen una menor probabilitat d'aconseguir feina i que majoritàriament opten a feines poc remunerades i insegures. Aquesta discriminació s'incrementa en el cas de les dones amb menys nivell d'estudis.

L'apoderament de les dones és una eina essencial tant per treure endavant la seua vida i la de les seues famílies, com per aconseguir la igualtat de gènere i per garantir un creixement econòmic sostingut i sostenible. Per aconseguir el compliment dels ODS, cal comptar amb les dones.

Per tot això, des de ACNUR es promou que les dones i les xiquetes tinguen igualtat d'accés a les oportunitats econòmiques, entre les quals, el treball decent.

A més, segons el Comitè Espanyol d'ACNUR, “per apoderar una dona, cal dotar-la d'habilitats que li permeten guanyar-se la vida per si mateixa i obtenir independència econòmica. L'educació i la formació són clau”.

Bibliografia:

Comité Español de ACNUR. (2018). *Mujeres refugiadas: el empoderamiento de la mujer luchadora*. https://eacnur.org/blog/el-empoderamiento-de-la-mujer-luchadora-tc_alt45664n_o_pstn_o_pst/

Joint Data Center on Forced Displacement. JDC Literature Review. (2021). *Female employment and intimate partner violence: Evidence from Syrian Refugee inflows to Turkey*. https://www.jointdatacenter.org/literature_review/female-employment-and-intimate-partner-violence-evidence-from-syrian-refugee-inflows-to-turkey-2/

The Women's Refugee Commission's Research and Resource Library. August 2012. *In Search of Safety and Solutions: Somali Refugee Adolescent Girls at Sheder and Aw Barre Camps, Ethiopia*. Womensrefugeecommission.org. https://www.womensrefugeecommission.org/wp-content/uploads/2020/04/in_search_of_safety_and_solutions_ethiopia_2012-1.pdf

UNHCR. *Medios de Vida e Inclusión Económica para Personas Refugiadas. Nota Conceptual: Estrategia Global 2019-2023*. https://www.acnur.org/es-es/publications/pub_leveli/5c00562d4/medios-de-vida-e-inclusion-economica-para-personas-refugiadas-nota-conceptual.html

UNHCR. (2019). *Global compact on refugee forum. Indicator Framework* <https://www.unhcr.org/5cf907854>

UNHCR. (2018). *UNHCR POLICY ON AGE, GENDER AND DIVERSITY*. Unhcr.org. <https://www.unhcr.org/5aa13c0c7.pdf>

UNHCR. (2014). *Woman Alone. The fight for survival by Syria's refugee women*. <https://www.unhcr.org/ar/53bb8d006.pdf>

UN WOMEN. *What we do: Economic empowerment*. <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/economic-empowerment>

World Bank. 2017. *Forcibly Displaced: Toward a Development Approach Supporting Refugees, the Internally Displaced, and Their Hosts*. Washington, DC: World Bank. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/25016> License: CC BY 3.0 IGO.

JOC KAHOOT

Què penses que és més eficaç per donar independència econòmica a les dones?

- a) Explotació sexual
- b) Matrimoni infantil
- c) Treball domèstic
- d) Apoderament

A quines barreres penses que s'enfronten las persones refugiades par accedir al mercat laboral del país de destí?

- a) Permisos de treball costosos
- b) Dificultat per a reconéixer els títols adquirits a l'estranger
- c) Desconeixement de l'idioma del país de destí
- d) Totes les anteriors

Quins beneficis penses que pot aportar la inserció laboral de les persones refugiades al país de destí?

- a) Competència pels llocs de treball i disminució dels salaris
- b) Compensació de l'escassetat de mà d'obra
- c) Diversificació, creixement i prosperitat
- d) Noves habilitats, béns i serveis

REFUGI SEGUR

La capacitat d'exercir i gaudir dels seus drets està limitada per la dificultat d'accés

Segons la guia d'ACNUR "No deixem ningú arrere. L'asil i l'agenda 2030" (2021), la recerca d'un lloc segur de refugi per a les persones en situació de vulnerabilitat és un dels principals objectius del desenvolupament. Aconseguir aquesta meta es fa complex quan el nombre de persones refugiades que cerca un lloc on poder refer les seues vides es multiplica any rere any.

La gran majoria d'aquests assentaments es troben en territoris fronterers allunyats de les zones de combat que moltes vegades no disposen de l'ajuda material i econòmica suficient. Es tracta d'assentaments informals que no proporcionen les condicions idònies per a viure (EACNUR, 2019).

Tot açò es complica en el cas concret de les dones. Per a elles, la capacitat d'exercir i gaudir dels seus drets està limitada per la dificultat d'accés. (EACNUR, 2021).

Es veuen limitades en el seu dret a moure's amb independència. Corren el risc de ser víctimes de discriminació en l'àmbit laboral i en l'accés a recursos. La vida en situació de pobresa les fa enfrontar-se també a problemes relacionats amb la salut, com poden ser els impediments a l'hora de donar a llum. A més, les situacions de sobreocupació i falta d'higiene fan que les dones es vegien obligades a fer el seu paper de cuidadores de la resta de les persones convivents, de les quals han d'encarregar-se en cas de malaltia (EACNUR, 2021).

En els països en vies de desenvolupament, més de la meitat de les dones i les xiquetes que viuen en zones urbanes no tenen almenys un d'aquests elements: accés a l'aigua potable, servicis de sanejament, vivenda no precària i un espai vital significatiu (De Lánçer, 2021).

Bibliografia:

ACNUR (2019). No dejemos a nadie atrás. Recuperado de <https://www.observatoridelrefugi.org/centro-de-recursos/estudios-e-investigaciones/>

ACNUR. Mujeres refugiadas. Soluciones para los posibles refugiados. Recuperado de <https://www.acnur.org/fileadmin/Documentos/Publicaciones/2006/4174.pdf>

De Lánçer, N.(2010). La vivienda precaria y su repercusión sobre la salud y el bienestar de sus habitantes. [Tesis de Doctorado, Universidad Politécnica de Madrid] Recuperado de <https://oa.upm.es/38642/1/M-0910-02.pdf>

JOC KAHOOT

Les dones i les xiquetes en països en vies de desenvolupament s'enfronten almenys a alguna d'aquestes discriminacions:

- a) Accés a l'aigua potable
- b) Servicis de sanejament
- c) Vivenda no precària
- d) Totes són correctes

REFUGIATS I REFUGIADES EN ZONES URBANES

Quan en el desplaçament es transporten les preocupacions i la violència...
què està passant?

A l'hora d'entendre la realitat de les persones refugiades en les zones urbanes s'ha d'analitzar que l'any 2018 tan sols el 61% estaven assentades a les ciutats. Algunes d'aquestes persones són desplaçades internes que s'han vist obligades a traslladar-se a capitals per persecucions de diferent índole o merament per condicions ambientals i climàtiques que impossibiliten tindre una vida digna en el lloc d'origen.

No obstant això, s'ha de tindre en compte que no existeix una clara desaparició dels seus problemes una vegada que es realitza el desplaçament esmentat, havent-hi tres problemes claus al llarg del seu desplaçament; l'explotació, l'arrest o la detenció. Això és encara més notori en el cas de les dones, ja que es parteix de la idea que aquestes problemàtiques es deuen a la condició de vulnerabilitat amb factors interseccionals, com pot ser com l'origen i el gènere, per les quals augmenta el risc de ser víctimes de tràfic o explotades sexualment.

Malgrat la gravetat de l'esmentat, no ha de contemplar-se únicament la consecució d'un entorn segur una vegada que arriben a la ciutat, sinó també la creació de corredors humanitaris on la protecció i garantia de la seua dignitat i integritat física i moral, estiga assegurada en totes les fases de fugida i assentament.

Bibliografia:

ACNUR. (2018). *Mujeres refugiadas: el empoderamiento de la mujer luchadora*.
https://eacnur.org/blog/el-empoderamiento-de-la-mujer-luchadora-tc_alt45664n_o_pstn_o_pst/

ACNUR. (2020). *Informe Global 2020*. <https://www.acnur.org/6178a8114>

EACNUR (2021). *No dejemos a nadie atrás. El asilo y la agenda 2030*.
<https://www.observatoridelrefugi.org/centro-de-recursos/estudios-e-investigaciones/>

JOC KAHOOT

Quantes pesones han mort o desaparegut des de 2014 en les diferents rutes migratòries?

- a) 3.789 persones.
- b) 26.054 persones.
- c) Més de 36.000.
- d) **Més de 40.000.**

Justificació de la resposta:

Més de 40.000 persones han mort o desaparegut des de 2014 en les diferents rutes migratòries al voltant del món, així ho ha recordat el projecte "Missing Migrants", gestionat a través de l'Organització Internacional per a les Migracions (OIM).

Quin NO és un dels principals problemes en els desplaçaments cap a zones urbanes?

- a) **Desnutrició.**
- b) Explotació.
- c) Arrest.
- d) Agressions.

PROTECCIÓ A DONES I XIQUETES

Cap a la reducció de la vulnerabilitat de les dones refugiades

La protecció i l'apoderament de dones i xiquetes en l'origen, el trànsit i la destinació és fonamental.

Les dones i les xiquetes són persones especialment vulnerabilitzades de manera genèrica i, quan afegim l'etiqueta de "refugi", "migrant", "desplaçada", "apàtrida", "exiliada", etc; la vulnerabilitat es multiplica. Les xifres revelen que més de la meitat de la població refugiada són dones i xiquetes.

En el seu entorn social es produeixen unes **certes condicions que vulnerabilitzen a les dones i xiquetes en el marc del desplaçament forçat**. Alguns exemples de riscos als quals s'han d'enfrontar són:

- *Les dones com a armes i botins de guerra i com a instrument de represàlia*, cosificant a les dones vinculant la seua existència al "honor" de l'home. Segons la UNFPA s'estimen uns 5000 assassinats anuals per crims d'honor (*ACCEM).
- Acudir a les seues escoles suposa un risc afegit ja que són focus de grups armats de reclutament i d'amenaques. (Exemple: Malala Yousafzai al Pakistan).
- *Risc de violència sexual*, tant dones com xiquetes s'enfronten a aquesta amenaça contra la seua integritat física i psicològica en les seues activitats quotidianes..
- *Esclavitud sexual* de les dones per mitjà de tràfic de persones i de les xiquetes soldat. El 72% de les víctimes de tràfic són dones i xiquetes. 4 de cada 5 són utilitzades amb finalitats d'explotació sexual (UN WOMEN).
- *Matrimonis forçats*, moltes vegades realitzats "per a protegir-les". 650 milions de xiquetes i dones que viuen hui dia es van casar abans de complir 18 anys (UN *WOMEN) i 12 milions de xiquetes menors de 18 anys es casen cada any (UNICEF).
- *Esterilització forçada*
- *El propi trànsit*: en el camí des del seu origen fins a la seua destinació sovint es veuen exposades a majors riscos (ex. "Matrimonis de frontera a Centreamèrica").
- *Mutilació genital femenina*. Més de 200 milions de dones i xiquetes l'han patida. Cada any, més de 3 milions de xiquetes en el món corren el risc de ser mutilades (UNICEF).

Aquests riscos poden provocar el desplaçament forçat o estar també presents durant la fugida. Representen un desafiament per a les dones i xiquetes, que es veuen forçades a superar aquestes adversitats només **pel fet de ser dones o xiquetes**.

Endinsant-nos específicament en els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030, el **ODS 5 proposa aconseguir la igualtat de gènere i empoderar a totes les dones i les xiquetes**. Dins de les metes i indicadors que aquest objectiu contempla, es busca explícitament eliminar totes les formes de discriminació així com la violència directa que s'expressa de múltiples formes com ara: la tracta, l'explotació sexual, el matrimoni infantil, precoç i forçat, la mutilació genital femenina, entre altres múltiples, que com es va dir, són fets victimizants als quals estan especialment exposades les dones i xiquetes refugiades tant al país d'origen, com en el trànsit i al país de destinació. Les xifres demostren que "almenys 1 de cada 5 dones refugiades o desplaçades han patit violència sexual i 200 milions

de dones són víctimes de la mutilació genital femenina, de les quals 44 milions són xiquetes menors de 15 anys” (ACNUR, 2021)

Per a finalitzar hem de destacar que no és necessària únicament la protecció de dones i xiquetes, sinó que és de vital importància apoderament de les dones com a agents constructores de pau. Per això, “és de vital importància millorar la seua representació en les estructures de gestió i lideratge de la comunitat perquè puguen participar de manera significativa en els processos de presa de decisions que les afecten, com així també a les seues famílies i les seues comunitats.” (ACNUR, 2020)

Bibliografia:

ACNUR (2020). Tendencias globales de desplazamiento forzado en 2020. Capítulo 3. Pg.28. Recuperat de <https://www.acnur.org/60cbddfd4>

ACNUR (2021). ACNUR insta a abordar el impacto de la violencia de género en mujeres y niñas refugiadas, desplazadas y apátridas. Recuperat de <https://www.acnur.org/noticias/press/2021/11/619e92064/acnur-insta-a-abordar-el-impacto-de-la-violencia-de-genero-en-mujeres-y.html>

JOC KAHOOT

¿Quina és la primera causa de morts maternals en el primer trimestre?

- a) Avortaments insegurs
- b) Desnutrició
- c) Hemorràgies
- d) Fístules obstètriques

¿Quin és el país en el que més es produeix la mutilació genital femenina?

- a) Yemen
- b) Guinea Conakry
- c) Somalia
- d) Burkina Faso

IGUALTAT DE GÈNERE / IGUALTAT DE DRETS

Homes i dones, adversitats similars?

Les dones i els homes s'enfronten a diferents reptes quan parlem de migració, tant és així que les dones i les xiquetes que pertanyen al col·lectiu LBT són més vulnerables a l'hora d'enfrontar-se als fluxos migratoris als quals sovint es veuen obligades a exposar-se (UNHCR, 2020) .

Més de la meitat dels 19,6 milions de persones refugiades són dones, i sovint aconsegueixen aquesta condició pel seu gènere - ja que s'han vist obligades a mobilitzar-se per violència sexual o discriminació de gènere al seu país d'origen - (UNHCR, 2020). Una vegada s'assenten al país d'asil les dones tenen menys possibilitats educatives, d'inserció laboral i més dificultats per a obtindre la residència legal (Martín, 2021).

Per a generar un espai segur per a la mobilització d'aquelles dones que ho necessiten, es planteja construir assentaments amb perspectiva de gènere en els camps de refugiades, com ara habitatge, instal·lacions comunes o organització dins d'aquestes estades. A més, aquestes mesures s'associen a l'ODS 10, per a assegurar a les persones que es troben en processos migratoris i s'hi han vist obligades (Martín, 2021).

Un altre dels reptes principals als quals s'enfronten les dones refugiades és aconseguir una educació de qualitat i una major igualtat de gènere dins dels llocs de treball que s'ofereixen per a elles. Moltes vegades aquesta bretxa laboral és bastant evident, ja que la majoria acaba dedicant-se al sector de les cures i de neteja, sense possibilitat d'exercir el que han estudiat o millorar la seua situació. Això últim està lligat a l'ODS 8, que busca la igualtat entre els homes i les dones en l'àmbit laboral.

A més, això últim també està lligat a l'ODS 1 i a la predisposició que tenen moltes dones a tindre nivells més alts de pobresa, a causa de la seua dificultat per a trobar llocs de treball que siguin dignes per a elles i amb un sou que els permeta sobreviure al país on es troben.

Lluitar contra totes les formes de discriminació cap a les dones i les xiquetes és una qüestió de justícia i de drets humans fonamentals, però, a més, té una repercussió clara respecte als objectius de desenvolupament sostenible i prosperitat en totes les societats (UNHCR, 2019).

Bibliografia:

Martín, A. (10 de mars de 2021). Ser mujer refugiada. *El País*. Obtingut de <https://elpais.com/sociedad/vidas-nuevas/2021-03-10/ser-mujer-refugiada.html>

Illescas, J. A. (2014, mars). *Cuadernos de Protección: Derecho al Trabajo de las Personas Refugiadas*. Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados. Obtingut el 25 d'abril de 2022, de <http://repositorio.dpe.gob.ec/bitstream/39000/1152/1/ONU-011.pdf>

UNHCR. (27 de maig de 2019). Obtingut de https://www.observatoridelrefugi.org/wp-content/uploads/Guia_No-dejemos-a-nadie-atras_CAS.pdf

UNHCR. (2020). *Mujeres migrantes y refugiadas en el contexto de la COVID-19*. Obtingut de: <https://www.acnur.org/es-mx/5eb5ac714.pdf>

Arcentales Illescas, J. (2014). Derecho al trabajo de las personas refugiadas

JOC KAHOOT

Existeixen diferències entre un home refugiat i una dona refugiada?

- a) No, ambdós gèneres pateixen per igual tant en el desplaçament com en el país d'acolliment.
- b) Sí, les dones tenen més dificultats durant el desplaçament des del país d'origen al d'acolliment.
- c) Sí, les dones tenen més dificultats en el país d'acolliment.
- d) Sí, les dones tenen més dificultats en tots els àmbits esmentats.**

Consideres que les dones tenen més motis per a fugir del seu país?

- e) Sí, les dones es veuen afectades per altres tipus de violència que no pateixen els homes.**
- f) No, tant els homes com les dones tenen els mateixos motius per a fugir del seu país d'origen.**
- g) No se sap el motiu pel qual les dones fugen del seu país.**
- h) Sí, els homes es veuen afectats per altres tipus de violència que no pateixen les dones.**

HIGIENE I SANEJAMENT: CLAUS PER A LA SALUT

Com d'importants són les cures?

Actualment, és necessari combatre el canvi climàtic junt amb la degradació dels ecosistemes terrestres, fins i tot quan no són responsables directes del desplaçament forçós, ja que es combinen amb altres factors de risc com per exemple la desnutrició o la transmissió de malalties, que sí que incideixen directament en les persones refugiades. D'aquesta manera, l'estructura socioeconòmica de les poblacions víctimes de violència i persecució es veuen fortament afectades (Observatori ACNUR, 2020).

Assegurar l'accés a l'aigua potable i l'emparament sanitari per a totes les persones refugiades és un dels objectius d'ACNUR. Les persones més vulnerables per manca de les dues són els infants, ja que sols una de cada deu persones en cas de desnutrició tenen accés al tractament que podria salvar les seues vides. Per això, ACNUR ofereix **tractament nutricional** a totes aquelles persones menors de quatre anys. A més, les dones embarassades o en període de lactància requereixen un tractament especial, ja que en els dos casos, tenen més risc que els homes (ACNUR 2020).

Per a completar l'aprovisionament nutricional, també es fomenten hàbits d'higiene i prevenció de malalties. La millora de sanejament (com la presència d'un vàter / latrina o una canalització de residus adequada) redueix el risc de contraure malalties. Aquesta millora té un impacte directe sobre la igualtat de gènere, ja que històricament, les **cures** han recaigut sobre la dona. Elles han sigut tradicionalment les encarregades d'aprovisionar la seua família d'aigua potable quan aquesta ha estat disponible, de mantenir-los fora de riscos cuidant-los quan estan malalts/es o impedit que ho estiguen.

S'estima que la millora del proveïment de l'aigua redueix el risc d'agressions sexuals en reduir els trajectes i, a més, contribueix a un repartiment més equitatiu de tasques entre totes les parts de la família.

Bibliografia

ACNUR (2021). *Informe Tendencias Globales desplazamiento forzado en 2020*.
<https://www.acnur.org/60cbddfd4.pdf>

EACNUR (2021). *No dejemos a nadie atrás. El asilo y la agenda 2030*.
<https://www.observatoridelrefugi.org/centro-de-recursos/estudios-e-investigaciones/>

JOC KAHOOT

Quins factors de risc incideixen en les persones refugiades?

- e) Canvi Climàtic.
- f) Desnutrició.
- g) Deforestació.
- h) Totes les anteriors.

Quines són les persones més vulnerables a caure en la desnutrició?

- e) Els homes majors de 65 anys.
- f) Les dones embarassades.
- g) Les dones en períodes de lactància.
- h) Els i les xiquetes menors de 4 anys.

Quines són les persones que reben un tractament nutricional especial?

- e) Els homes majors de 65 anys.
- f) Les dones embarassades i en períodes de lactància.
- g) Els i les xiquetes menors de 4 anys.
- h) Les dones majors de 65 anys.

L'AIGUA, ESSENCIAL PER A LA VIDA

Imagines haver de dedicar 6 hores al dia per a aprovisionar-te d'aigua?

L'aigua és imprescindible per a la vida, però sovint hi ha moltes persones per a les quals l'aigua no és segura ni està fàcilment disponible. En el 80% de les llars que pateixen escassetat d'aigua, les dones i les xiquetes són les responsables de la recollida d'aigua. Així doncs, tant l'aigua com els servicis de sanejament i higiene són algunes de les principals necessitats que tenen les persones refugiades; per a poder dur a terme els processos corporals vitals i previndre o controlar les malalties.

La falta d'aigua i de sanejament té conseqüències sanitàries importants. Quan els membres de la llar emmalalteixen, són les dones les que assumeixen en gran manera les cures de les persones, a més d'enfrontar-se a amenaces addicionals per a la salut. Durant el part, disposar d'aigua i de sanejament pot ser una qüestió de vida o mort, tant per a la mare com per al bebé.

Cal destacar que la millora de l'aprovisionament d'aigua té un impacte directe sobre la igualtat de gènere, ja que en molts casos és una tasca que recau totalment sobre les dones i les xiquetes i sol ocupar moltes hores diàries: es calcula que, de mitjana, el temps que dedica una persona refugiada a l'aprovisionament d'aigua és de 6 hores al dia.

En aquest sentit, acostar els punts d'aigua és un factor que contribueix a un repartiment més equitatiu de les tasques i del temps d'activitat i oci entre homes i dones. D'altra banda, permetre l'accés a l'aigua en condicions de seguretat redueix enormement els riscos d'agressió sexual per a les dones i les xiquetes, que augmenten quan han d'allunyar-se i eixir del camp a la recerca d'aigua (ACNUR, 2021).

Bibliografia:

EACNUR. (2021). *No dejemos a nadie atrás. El asilo y la agenda 2030*. Obtingut de https://www.observatoridelrefugi.org/wp-content/uploads/Guia_No-dejemos-a-nadie-atras_CAS.pdf

JOC KAHOOT

En el 80% de les llars que pateixen escassetat d'aigua...

- a) Els joves són els més afectats
- b) Els xiquets moren a causa de malalties diarreiques per falta d'higiene
- c) No existeix una adequada alimentació
- d) Les responsables de recollir-la són les dones i les xiquetes

Quin de les opcions següents és una de les principals necessitats que tenen les persones refugiades?

- a) Vestimenta
- b) Servicis de sanejament i higiene
- c) Casa pròpia
- d) Cap de les anteriors

Millorar l'aprovisionament d'aigua tindria un impacte directe sobre...

- a) El benestar
- b) El medi ambient
- c) Els sòls
- d) La igualtat de gènere

ASSISTÈNCIA MÈDICA I NUTRICIONAL PER A SALVAR VIDES

Més enllà de l'assistència sanitària

En matèria de salut, ACNUR treballa per a brindar atenció a persones refugiades, desplaçades internes i apàtrides amb l'afany de contribuir de manera prioritària a l'accés a medicaments, vacunes i tractaments essencials. Així mateix, en situacions d'emergència es fa seguiment a les persones refugiades derivant-les a centres de salut locals quan és necessari. A més, es proporciona atenció psicològica, cures maternes infantils i promoció de programes preventius (*EACNUR, 2021).

D'acord, a l'informe de Nutrició i Seguretat Alimentària d'ACNUR, l'escassetat de menjar augmenta la vulnerabilitat de les persones enfront de la violència sexual. A més, l'efecte sobre les dones pot ser molt important tant mental com físicament. Per exemple, a més de la pròpia desnutrició i amb el temps incrementar problemàtiques a nivell físic i psicològic. A més, en molts casos són les dones les encarregades d'alimentar a la seua família, la qual cosa suposa una gran responsabilitat (*EACNUR, 2021).

L'estat de benestar el componen una sèrie d'elements entre els quals s'inclouen alguns determinants per a la salut com són: la biologia humana, el medi ambient, el sistema sanitari de salut i l'estil de vida. Per tant, a l'hora de solucionar les desigualtats no s'han de centrar els esforços únicament en una situació específica, o orientar l'ajuda exclusivament a un determinat sector de la població, sinó que aquestes necessitats han d'enfocar-se en el reconeixement i la praxi de la igualtat de gènere, perquè aquest factor forma part d'una anàlisi estructural per a entendre la coexistència de diversos eixos de desigualtat que atenta cap a la dignitat de la persona.

Una de les alternatives d'ACNUR i el PMA quant a programes de nutrició ha sigut implementar jardins de diversos nivells en els campaments de refugiats a través dels seus socis a Kenya des de 2006 i Etiòpia des de 2008. Aquests jardins són part d'una estratègia de seguretat alimentària per a donar suport a la diversitat alimentària i augmentar les contribucions dels refugiats al seu propi consum d'aliments. Els jardins són indicats per a les àrees seques i no fèrtils on es troben els campaments de refugiats i on la qualitat del sòl no és ideal per a l'agricultura i la quantitat d'aigua inadequada. Els temes de recol·lecció d'aigua, control de plagues, nutrició, planificació de menjars, apoderament de les dones, així com la construcció i el manteniment del jardí de diverses plantes s'aborden en els mòduls de capacitació (*EACNUR, 2020).

Bibliografía:

EACNUR. (2021). *No dejemos a nadie atrás. El asilo y la agenda 2030.*

https://www.observatoridelrefugi.org/wp-content/uploads/Guia_No-dejemos-a-nadie-atras_CAS.pdf

ACNUR. *Nutrición y Seguridad Alimentaria.*

<https://www.acnur.org/nutricion-y-seguridad-alimentaria.html>

JOC KAHOOT

1. Són determinates de Salut:

- a) Medi ambient / el sistema sanitari de salut.
- b) Fam zero / estat de benestar.
- c) Reducció de desigualtats / desenvolupe econòmic
- d) Aigua neta i sanejament / Centres de salut.

2. Superar les desigualtats socials implica també que en el col·lectiu de persones refugiades:

- a) S'erradique la pobresa.
- b) Assistisca només a dones i xiquets.
- c) Existisca reconeixement i praxi de la igualtat de gènere.
- d) Que l'ajuda humanitària provinga d'una regió.

3. Sobre la següent idea: La igualtat de gènere és una lluita humana.

- a) No estic d'acord.
- b) Estic d'acord.
- c) Estor parcialment d'acord.
- d) Estic parcialment en desacord.